

VALSTYBĖS PARAMA KAIP SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO DARNAUS VYSTYMOŠI PRIELAIDA

Violeta Grublienė, Sigita Lengvinienė

Klaipėdos universitetas

Smulkusis ir vidutinis verslas (SVV) – vienas pagrindinių ekonomikos augimo veiksnių, turinčių esminį poveikį bendrai Lietuvos ūkio raidai, naujų darbo vietų kūrimui ir darniam vystymuisi, todėl jo plėtra yra viena svarbiausių Lietuvos ekonominės politikos kryptių. Pritaikius ekspertų ir anketinės apklausos metodus nustatyta, kad Valstybės parama gali būti nagrinėjama kaip viena iš darnaus organizacijų vystymosi prielaidų. Atlikus ekspertų ir anketinės apklausos duomenų lyginamąją analizę, nustatytos pagrindinės SVV problemos ir galimybės, pateiktos išvados ir rekomendacijos darnaus vystymosi nuostatomis realizuoti.

Raktiniai žodžiai: darnus vystymasis, smulkusis ir vidutinis verslas, valstybės parama.

JEL kodai: M100, M190, O150, O180.

Įvadas

Pagrindiniai dokumentai, reglamentuojantys smulkiojo ir vidutinio verslo paramą, yra SVV plėtros įstatymas, įvairūs įsakymai ir Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija. Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtotės strategijoje (2002) yra reglamentuojamos šios strateginės kryptys: palankios ekonominės ir teisinės aplinkos sukūrimas smulkiajam ir vidutiniam verslui plėtoti; verslininkų sluoksnio plėtimas ir stiprinimas; profesionalaus verslininkų mokymo sistemos sukūrimas; naujų darbo vietų kūrimo inicijavimas; teigiamo verslo įvaizdžio ir kultūros formavimas; didelių įmonių ir smulkiųjų bei vidutinių įmonių bendradarbiavimo plėtimas; verslo internacionalizacija. LR Vyriausybė 2008–2012 m. programoje numato: palengvinti smulkiajam ir vidutiniam verslui sąlygas gauti finansavimą; sukurti ir įgyvendinti mažų įmonių reguliavimo paketą, kuriame smulkiosioms ir vidutinėms įmonėms bus nustatyta supaprastinta apskaita ir palengvintos apmokestinimo sąlygos, registracijos procedūrą perkeltiant į elektroninę erdvę; stiprinti bendrą visuomenės verslumo kultūrą, skatinti įmonių kūrimąsi ir lengvinti priėjimą prie rizikos kapitalo ir mikrokreditų (Lietuvos Respublikos..., 2008).

Straipsnyje nagrinėjama problema – SVV patiria daug problemų susijusių su Valstybės parama. Tai sunkina darnaus vystymosi nuostatų taikymą SVV įmonių veikloje ir mažina jų konkurencingumą.

Darbo tikslas – nustatyti valstybės paramos ir darnaus vystymosi sąsajas smulkiųjų ir vidutinių įmonių veikloje, pateikiant rekomendacijas darnaus vystymosi nuostatomis realizuoti.

Darbo objektas – valstybės parama SVV įmonių darnaus vystymosi kontekste.

Tyrimo metodai – mokslinė literatūros analizė ir sintezė, ekspertų ir anketi-

nė apklausa, palyginimo ir duomenų sugretinimo.

Tyrimo metodika – vertinant valstybės paramą kaip darnaus vystymosi prielaidą taikyti ekspertų ir anketinės apklausos metodai. Ekspertų apklausos procedūra vyko pagal vienos pakopos vertinimo metodiką. Ekspertams buvo pateiktos septynios Likerto skalės lentelės, kuriose kiekvienas ekspertas vertino tam tikrus teiginius, pasirinkdamas vieną iš trijų galimų atsakymo variantų: sutinku, iš dalies sutinku arba nesutinku. Apklausa vyko nuo 2010 03 24 iki 2010 04 24. Vertinimo imtį sudarė 8 ekspertai, susiję su smulkiuoju ir vidutiniu verslu. Ekspertams priskirti šie asmenys: ekspertai, dirbantys SVV srityje; ekspertai, kurie yra susipažinę su Lietuvos Respublikos (LR) įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, kitais LR teisės aktais, reglamentuojančiais SVV, valstybės pagalbos SVV subjektams teikimo tvarką ir apribojimus; ekspertai, dirbantys ir nusimanantys verslo aplinkos gerinimo, verslumo lygio didinimo ir verslo subjektų konkurencingumo augimo skatinimo srityse. Ekspertai suskirstyti į tiesiogiai susijusius ir tiesiogiai nesusijusius ekspertus. Prie tiesioginių priskirti verslą vykdančius jau gavę paramą asmenys – tai verslininkai ir jiems atstovaujančių įstaigų darbuotojai. Prie netiesioginių – paramą teikiančių institucijų darbuotojai. Ekspertai rangavo valstybės paramos ir darnaus vystymosi nuostatas atskleidžiančius teiginius. Ekspertų apklausos metodika parengta pagal K. Kardelio (2005) rekomendacijas. Ekspertų įvertinti teiginiai formalizuoti pagal vienpolių 3 gradacijų skalę (0; 0,5; 1), nustatant indekso K reikšmę. Indekso K reikšmė apskaičiuojama pagal formulę S. Paulauskas (1999):

$$K_i = \sum_{j=1}^N \frac{k_j n_i}{n},$$

čia k_j – atsakymo varianto svorio koeficientas; n_i – atsakymų į alternatyvą skaičius; n – bendras atsakymų skaičius.

Gautos indeksų reikšmės deformalizuojamos pagal intervalus (1 lent.).

1 lentelė. Įvertinimų intervalų reikšmės (Paulauskas, 1999)

Įvertinimo reikšmių intervalas	Prasmė	Išaiškinimas
0,000–0,333	Nesutinku	Teiginys nepatvirtintas
0,334–0,670	Iš dalies sutinku	Teiginys iš dalies patvirtintas
0,671–1,000	Sutinku	Teiginys patvirtintas

Atliekant tyrimą, vykdyta ir SVV įmonių, gavusių ir pasinaudojusių parama, vadovų apklausa. Anketinės apklausos tikslas – sužinoti vadovų nuomonę apie Valstybės paramos reikšmę įmonėms. Anketa išsiųsta 246 SVV įmonių vadovams, iš kurių į anketos klausimus atsakė 193. Tyrime dalyvavo įmonės iš skirtingų Lietuvos apskričių (2 lent.). Jų pasiskirstymas pagal veiklos sritis toks: paslaugų įmonės – 47 proc., prekybos – 37 proc., gamybos – 14 proc. ir kitos – 2 proc.

2 lentelė. Įmonių pasiskirstymas pagal apskritis

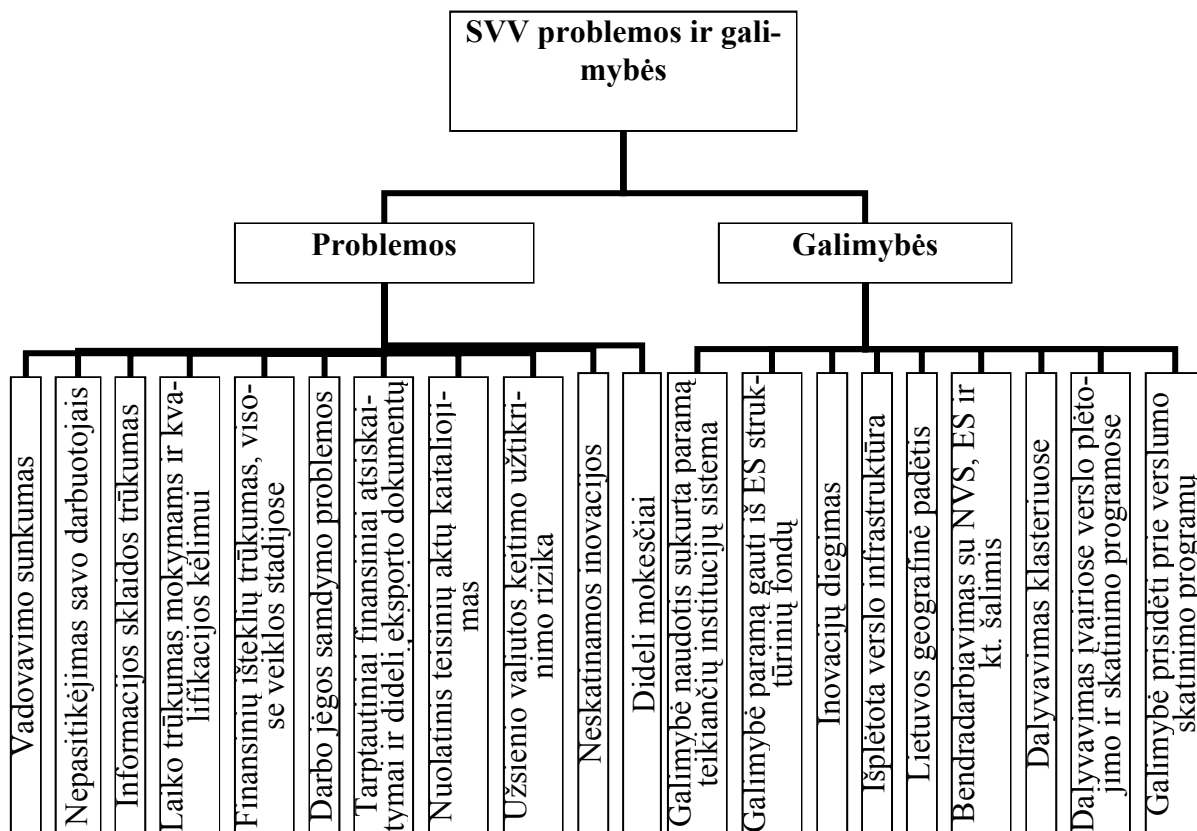
Apskritis	Vilniaus	Kau- no	Klai- pėdos	Šiaulių	Pane- vėžio	Tauragės	Telšių	Igna- linos	Kita
Įmonių skaičius	46	19	27	31	24	23	12	7	4

Įmonės, gavusios paramą, buvo atrinktos remiantis Lietuvos verslo paramos agentūros, taip pat jos kuruojamų įstaigų (verslo inkubatorių, verslo informacijos centrų, mokslo ir technologijų parkų), INVEGA, ŽŪPGF, LR ūkio ministerijos, komercinių bankų ir kt. veiklos ataskaitomis. Apklausa vykdyta nuo 2010 03 24 iki 2010 04 24.

Tyrimo rezultatai

Darnaus vystymosi teorinės nuostatos analizuotos vadovaujantis R. Čiegio, (2004, 2006), J. Kvedaravičiaus ir J. Čepinskio (1997), T. Pivoro, V. Žirgučio, (2001) straipsniais. Nustatyta, kad darnaus vystymosi koncepcijos pagrindą sudaro trys lygiaverčiai komponentai – aplinkos apsauga, ekonominė plėtra ir socialinis vystymasis. Ekonominė darnumo traktuotė apima pakankamo ir stabilaus ekonominio augimo reikalavimus, tokius kaip finansinio stabilumo išsaugojimas, žemi ir pastovūs infliacijos tempai, gebėjimas investuoti ir novatoriškumas. Laikantis ekologinio darnaus vystymosi požiūrio, daugiausia dėmesio skiriama biologinių ir fizinių sistemų stabilumui. Socialinė-kultūrinė darnumo koncepcija atskleidžia ryšį tarp plėtros bei vyraujančių socialinių normų ir siekia palaikyti visuomeninių sistemų stabilumą, įskaitant lygybės tarp atskirų žmonių kartų ir kultūrinės įvairovės išsaugojimo užtikrinimą bei pražūtingų konfliktų galimybės sumažinimą. Laikantis ekologinio darnaus vystymosi požiūrio, daugiausiai dėmesio skiriama biologinių bei fizinių sistemų stabilumui. Pagal šį požiūrį pirminis ekonominės plėtros uždavinys yra išsiaiškinti įvairiai ekonominei veiklai svarbias gamtinių sistemų ribas. Todėl ypač akcentuojama, kaip svarbu išsaugoti biologinę įvairovę norint užtikrinti pusiausvyrą gamtoje ir sugebėjimą adaptuotis prie vis spartesnių biosferos pokyčių, išsaugant sugebėjimą neprarasti daugelio ateities galimybių. Darnaus vystymosi nuostatų taikymas įmonių veikloje tampa vis svarbesniu konkurencingumo didinimo veiksniumi.

Apibendrinant D. Štreimikienės, R. Dapkaus, G. Šivicko, (2007), B. Baršausko (2002), L. Mažylio (2006), I. Mačerinskienės, L. Ivaškevičiūtės, G. Sabaitės (2002), R. Garucko, G. Jatuliavičienės, M. Kučinskienės (2007), J. Solnyškienės (2008), O. Stripeikio, P. Žukausko (2004) straipsnius ir Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikę strategiją, išskirtos šios SVV problemos ir galimybės (pav.).

Pav. Smulgiojo ir vidutinio verslo problemos ir galimybės

Teiginiai ekspertų vertinimui suformuluoti SVV įmonių problemų, galimybių ir darnaus vystymosi nuostatų kontekste (3 lent.).

3 lentelė. Ekspertų vertinimo pagrindinės išvados

Teiginiai	Tiesiogiai susiję ekspertai	Tiesiogiai nesusiję ekspertai	Bendras vertinimas	Reikšmių įvertinimas
SVV įmonių verslumas yra visos valstybės ekonomikos pagrindas	1,000	0,750	0,875	Teiginys patvirtintas
Monopolinių struktūrų spaudimas trukdo SVV plėtrai	1,000	0,750	0,875	Teiginys patvirtintas
SVV įmonių plėtrą stabdo didelė mokesčių našta	1,000	0,750	0,875	Teiginys patvirtintas
Pagrindinė plėtos problema, sunkumai gaunant banko paskolą	0,375	0,250	0,313	Teiginys nepatvirtintas
Parama yra reikalinga tik įmonėms, pradedančioms savo verslą	0,250	0,250	0,250	Teiginys nepatvirtintas
Mokesčių lengvatos reikalingos tik pradedančioms veiklą įmonėms	0,375	0,625	0,500	Teiginys patvirtintas iš dalies
Finansinės pagalbos formomis pasinaudoja didelis įmonių skaičius, todėl ši paramos forma turi įtakos įmonių verslumui	0,625	0,500	0,563	Teiginys patvirtintas iš dalies

Teiginiai	Tiesiogiai susiję ekspertai	Tiesiogiai nesusiję ekspertai	Bendras vertinimas	Reikšmių įvertinimas
Didžiausią įtaką įmonių verslumui daro mokesčių lengvatos ir nacionalinė parama	0,875	0,750	0,813	Teiginys patvirtintas
Europos Sąjungos fondų parama yra labai gerai ir efektyviai įsisavinama ir skatina SVV įmonių plėtrą šalyje	0,625	0,500	0,563	Teiginys patvirtintas iš dalies
Mikrokreditai daro didelę įtaką įmonių verslumui	0,250	0,500	0,375	Teiginys patvirtintas iš dalies
Verslumo skatinimas ir plėtra turi esminį poveikį Lietuvos ūkio raidai (naujų darbo vietų kūrimui, socialiniam stabilumui ir t. t.)	0,875	0,875	0,875	Teiginys patvirtintas
Verslumą stabdo kvalifikuotų darbuotojų trūkumas	0,375	0,250	0,313	Teiginys nepatvirtintas
Svarbiausia SVV plėtros skatinimo sritis turėtų būti jaunimo verslumo ugdymas	1,000	0,625	0,813	Teiginys patvirtintas
Paramos gavimas yra labai sudėtingas procesas	0,625	0,500	0,563	Teiginys patvirtintas iš dalies
Dažniausiai siūloma parama neatitinka prašančiojo poreikių	0,375	0,500	0,438	Teiginys patvirtintas iš dalies
SVV įmonės neturi poreikio prašyti ir gauti paramą.	0,125	0,250	0,188	Teiginys nepatvirtintas
Lietuvoje keliami labai dideli reikalavimai paramai gauti	0,875	0,500	0,688	Teiginys patvirtintas
Nėra aiškiai nurodomos paramos rūšys, todėl verslininkams neaišku, kokios paramos jie gali prašyti ir tikėtis gauti	0,500	0,375	0,438	Teiginys patvirtintas iš dalies
Valstybės parama pasinaudoti yra gana paprasta ir lengva	0,125	0,375	0,250	Teiginys nepatvirtintas
Parama reikalinga visose SVV veiklos stadijose	0,625	0,375	0,563	Teiginys patvirtintas iš dalies
Savivaldybių ir darbo biržų parama reikalinga regioninei plėtrai	1,000	0,875	0,938	Teiginys patvirtintas
Pasinaudojus parama pagerėja įmonės veikla ir ji tampa pelningai dirbančia	0,500	0,500	0,500	Teiginys patvirtintas iš dalies
Pasinaudojus parama įmonės gali efektyviau suderinanti ekonominį vystymąsi, aplinkosaugą ir socialinį teisingumą	0,500	0,375	0,438	Teiginys patvirtintas iš dalies
Valstybės parama skiriama projektams, kurie mažina neigiamą įtaką aplinkai	0,125	0,375	0,250	Teiginys nepatvirtintas

Ekspertai ir apklausoje dalyvavusių įmonių vadovai aplinkos apsaugos komponentą suvokia skirtingai. Ekspertai iš dalies patvirtino arba nepatvirtino šio komponento svarbą darniam organizacijų vystymuisi. Tuo tarpu apklausoje dalyvavę įmonių vadovai į klausimus, susijusius su aplinkosaugos klausimais, neatsakė. Todėl 4 lentelėje pateikti tik tie rezultatai, kuriuos akcentavo ekspertai ir anketinės apklausos dalyviai.

4 lentelė. Ekspertų ir anketinės apklausos rezultatai

Klausimai	Tyrimų rezultatai		
	Ekspertų apklausos rezultatai	Anketinės apklausos rezultatai	Bendra išvada
Verslumo problemos	- Monopolinių struktūrų spaudimas; - Didelė mokesčių našta; - Nuosavų lėšų trūkumas.	- Menka vartotojų perkamoji galia; - Kvalifikuotų darbuotojų trūkumas; - Monopolinių struktūrų spaudimas; - Nuosavų lėšų trūkumas.	Pagrindinės SVV problemos: nuosavų lėšų trūkumas ir monopolinių struktūrų spaudimas.
Paramos reikalingumas	Parama reikalinga ne konkrečioje įmonės veiklos stadijoje, o tada, kai įmonė susiduria su sunkumais.	50 proc. visų respondentų nurodė, kad parama reikalingiausia įmonės įsikūrimo stadijoje. 40 proc. SVV įmonių vadovų pažymėjo, kad augimo stadijoje parama taip pat labai reikalinga.	Valstybės parama reikalinga nepriklausomai nuo įmonės veiklos stadijos, o tada, kai ši susiduria su sunkumais.
Problemos norint gauti paramą	Pagrindinės problemos, trukdančios gauti paramą: - Biurokratinės kliūtys; - Teisinių aktų, įstatymų, įsakymų kaitaliojimas; - Dideli reikalavimai.	Pagrindinės problemos, trukdančios gauti paramą: - Dideli reikalavimai; - Biurokratinės kliūtys; - Informacijos apie paramą stoka.	Pagrindinės problemos, trukdančios gauti paramą: - biurokratinės kliūtys; - dideli reikalavimai.
Reikalingiausios paramos priemonės	Svarbiausios paramos priemonės: valstybinių įstaigų (verslo inkubatorių, verslo informacijos centrų), savivaldybių ir darbo biržų finansinė bei INVEGA teikiamų garantijų parama.	Svarbiausios paramos priemonės: mokymai ir seminarai; konsultacijos ir verslo informacijos paslaugos; kreditavimo ir verslo draudimo lengvatos; savivaldybių parama.	Valstybinių įstaigų (verslo inkubatorių, verslo informacijos centrų) ir savivaldybių teikiama parama reikalingiausia SVV įmonėms.

Klausimai	Tyrimų rezultatai		
	Ekspertų apklausos rezultatai	Anketinės apklausos rezultatai	Bendra išvada
Paramos priemonių įtaka verslumui	SVV įmonių verslumui daugiausia įtakos turi verslo inkubatorių, verslo informacijos, inovacijų, mokslo ir technologijos centrų teikiama techninė parama. Taip pat savivaldybių ir darbo biržų parama, mokesčių lengvatos bei INVEGA ir ŽŪPGF teikiamos garantijos. Mažiausiai įtakos SVV įmonių verslumui turi komercinių bankų teikiami mikrokreditai.	Didžiausią įtaką SVV įmonių veiklai turi valstybinių įstaigų teikiama techninė parama. 40 proc. SVV įmonių vadovų valstybės paramos įtaką verslumui vertino kaip svarbią, 30 proc. respondentų – kaip labai svarbią, o 20 proc. – kaip vidutiniškai svarbią. 10 proc. paramos įtaką verslumui vertino kaip nesvarbią.	Valstybės paramos priemonės turi įtakos SVV įmonių verslumui. Didžiausią įtaką SVV verslumui turi valstybinių įstaigų teikiama techninė parama, savivaldybių, darbo biržų teikiama parama bei INVEGA teikiamos garantijos.

Ekspertai ir įmonių vadovai pagrindinėmis SVV problemomis įvardijo, nuosavų lėšų trūkumą ir monopolinių struktūrų spaudimą bei biurokratinės kliūtis, akcentavo, kad parama būtina nepriklausomai nuo įmonės veiklos stadijos. Pažymėjo, kad parama turi įtakos įmonių verslumui. Ekspertai patvirtino teiginį, kad verslumo skatinimas yra viena svarbiausių Lietuvos ekonominės politikos kryptių. Šie veiksniai susiję su ekonominėmis darnaus vystymosi nuostatomis, kurios apima pakankamo ir stabilaus ekonominio augimo reikalavimus, finansinio stabilumo išsaugojimą, žemus ir pastovius infliacijos tempus, gebėjimą investuoti ir novatoriškumą. Ekspertai patvirtino teiginį, kad verslumo skatinimas ir plėtra turi esminį poveikį Lietuvos ūkio raidai (naujų darbo vietų kūrimui, socialiniam stabilumui ir t. t. Kaip svarbiausią SVV plėtros skatinimo sritį nurodė jaunimo verslumo ugdyimą, o tai siejasi su socialine-kultūrine darnaus vystymosi nuostata, kuri atspindi ryšį tarp plėtros bei vyraujančių socialinių normų ir siekia palaikyti visuomeninių sistemų stabilumą, įskaitant lygybės tarp atskirų žmonių kartų bei kultūrinės įvairovės išsaugojimo užtikrinimą. Rezultatai patvirtina, kad Valstybės parama gali būti vertinama kaip prielaida darniam organizacijų vystymuisi.

Rekomendacijos SVV įmonėms, siekiančioms išnaudoti valstybės paramą darnaus vystymosi nuostatomis realizuoti:

- ieškoti galimybių didinti nuosavas lėšas, mažinti monopolinių struktūrų spaudimą, valstybės paramą išnaudoti visose įmonės veiklos stadijose, atsižvelgiant į ekonomines darnaus vystymosi nuostatas;
- aktyvinti SVV asociacijų veiklą, siekiant sumažinti biurokratinės kliūtis ir reikalavimus paramai gauti; efektyviau išnaudoti verslo informacijos centrų, savivaldybių ir darbo biržų, finansinę bei INVEGOS garantijų teikiamą paramą; prie SVV asociacijų steigti forumus, mokymo centrus, siekiant skatinti jaunimo ver-

slumą, naujų darbo vietų kūrimą ir didinti socialinį stabilumą, atsižvelgiant į socialines-kultūrinės darnaus vystymosi nuostatas;

- organizuoti mokymus, siekti, kad SVV įmonių vadovai suvoktų aplinkosauginių darnaus vystymosi nuostatų svarbą.

Išvados

1. Valstybės parama yra viena iš darnaus SVV įmonių vystymosi prielaidų. Įmonių verslumui ir darnaus vystymosi nuostatų įgyvendinimui didžiausią įtaką daro valstybinių institucijų – Lietuvos verslo paramos agentūros, verslo inkubatorių, verslo informacijos centrų, inovacijos centrų, mokslo ir technologijų parkų bei savivaldybių sukurtų SVV skatinimo fondų teikiama parama.

2. Teiginiai ekspertų vertinimui suformuluoti SVV įmonių problemų, galimybių ir darnaus vystymosi nuostatų kontekste. Ekspertai ir gavusių paramą įmonių vadovai pagrindinėmis SVV įmonių problemomis įvardijo nuosavų lėšų trūkumą ir monopolinių struktūrų spaudimą. Akcentavo, kad valstybės parama reikalinga visose įmonės veiklos stadijose ir įmonei susidūrus su problemomis. Siekdamos paramos SVV įmonės susiduria su didelėmis biurokratinėmis kliūtimis ir reikalavimais. Tyrimas patvirtino, kad valstybės parama gali būti vertinama kaip smulkiojo ir vidutinio verslo darnaus vystymosi prielaida, nes apklausos dalyvių patvirtinti teiginiai susiję su ekonominėmis, socialinėmis ir aplinkosauginėmis darnaus vystymosi nuostatomis.

Literatūra

1. Baršauskas, B. (2002). Smulkaus ir vidutinio verslo politika Europos Sąjungoje ir Lietuvoje. – Kaunas: Technologija.
2. Čiegis, R. (2004). Ekonomika ir aplinka: subalansuotas plėtros valdymas. – Kaunas: VDU.
3. Čiegis, R. (2006). Darnus vystymasis ir ekonomika. – Vilnius: Spectrum.
4. Čepinskis, J., Pivoras, T., Žirgūtis, V. (2001). Aplinkosaugos vadybos vertinimas Lietuvos įmonėse // Aplinkos tyrimai, inžinerija ir vadyba. Nr. 3 (17). – Kaunas: KTU.
5. Garuckas, R., Jatuliavičienė, G., Kučinskienė, M. (2007). Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo konkurencingumo analizė Europos Sąjungos kontekste // Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai. Nr. 42. – Kaunas: VDU.
6. Kardelis, K. (2005). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. – Šiauliai: Lucilijus.
7. Kvedaravičius, J. (1997). Organizacijų vystymosi stadijos ir prielaidos // Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai. Nr. 4. – Kaunas: VDU.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa 2008 m. – <http://www.lrv.lt/lt/veikla/vyriausybes-programa/> [2010 03 03].
9. Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija (2002). – http://www.ukmin.lt/lt/strategija/ilgalaike_ukio.php [2010 01 23].
10. Mačerinskienė, I., Ivaškevičiūtė, L., Sabaitė, G. (2002). Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros galimybės ir jų problemos // Socialiniai mokslai. Nr. 2. – Vilnius.
11. Mažylis, L. (2006). Paramos smulkiajam ir vidutiniam verslui administravimo Lietuvoje europinis kontekstas // Viešojoji politika ir administravimas. Nr. 16. – Kaunas: VDU.

12. Paulauskas, S. (1999). Savivaldos dialektika. Teorija, metodologija, modeliai. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
13. Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtotės strategija. – <http://www.ukmin.lt/lt/strategija/doc/12.%20smulkiojo%20ir%20vidutinio%20verslo%20pletotes%20strategija.doc> [2009 12].
14. Solnyškienė, J. (2008). Verslumo raiškos teorinės interpretacijos ir praktinės never-slumo pasekmės: Lietuvos patirtis // *Ekonomika ir vadyba*. Nr. 13 – Kaunas: KTU.
15. Stripeikis, O., Žukauskas, P. (2004). Smulkaus ir vidutinio verslo aplinka Lietuvos ir ES rinkose // *Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai*. Nr. 13 – Kaunas: VDU.
16. Štreimikienė, D., Dapkus, R., Šivickas, G. (2007). Paramos smulkiam ir vidutiniam verslui efektyvumo vertinimas // *Ekonomika*. Nr. 80. – Vilnius.

STATE SUPPORT AS SMALL AND MEDIUM BUSINESS SUSTAINABLE DEVELOPMENT ASSUMPTION

Violeta Grublienė, Sigita Lengvinienė
Klaipėda University

Summary

Small and medium business (SMB) – a major economical growth factor, which has an impact on the Lithuanian economics development, job creation and sustainable development, [therefore](#) its development is one of Lithuania's most important economic policies. State's support as an assumption for sustainable organizations development was discussed in the paper by using experts and questionnaire survey methods. Comparative analysis of experts and questionnaire survey data was accomplished also conclusions and recommendations for realizing sustainable development provisions were presented. The paper deals with the problem – SMB only partially use the complex process for obtaining State's support. This compounds the application of sustainable development provisions in SMB work and reduce their competitiveness.

The aim of this paper – applying experts and questionnaire survey methods to determine State's support and sustainable development correlation of small and medium business work and to provide recommendations for realizing sustainable development provisions.

Object of the paper – State's support – SMB in sustainable development context.

Research methods - scientific literature analysis and synthesis, experts and questionnaire survey and comparison of data.

Research results: experts and questionnaire survey methods confirmed that State's support may be seen as one of the sustainable development provisions of implementation assumptions. The recommendations for SMB companies: to look for opportunities to increase their own resources and reduce pressure on the monopolistic structures, efficiently using the State's support; to use State's support throughout the stages of the business, to activate SMB associations work in order to reduce bureaucratic obstacles and requirements for the support reception, efficiently to use business information centers, local government and labor exchange, financial and INVEGA guarantee offering support next to SMB associations set up forums, training centers, to promote youth entrepreneurship, the creation of new jobs and increase social stability.

Key words: sustainable development, small and medium bussines, states support.

JEL codes: M100, M190, O150, O180.